

KİM 436 YEŞİL ORGANİK KİMYA DERS NOTU

Prof. Dr. Tahir Daşkapan
Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi
Kimya Bölümü

2. HAFTA

BÖLÜM 2. KİMYASAL TEHLİKELERİN TANINMASI VE DEĞERLENDİRİLMESİ

2.1 Kimyasal Tehlikeler

Akut kimyasal tehlikeler hemen sağlık sorunu yaratan tehlikelerdir. **Kronik kimyasal tehlikeler** ise zamanla oluşan birikim sonucu sağlık sorunu oluşturan tehlikelerdir. Akut kimyasal tehlike yaratan maddelere örnek olarak sarin (“GB”) ve VX gibi sinir gazları ve hidrojen siyanür örnek olarak verilebilir.

2.2 Kimyasal Tehlikelerin Kantitatif Değerleri

Zehirlilik. Akut zehirliliğin kantitatif değerlendirilmesi için genellikle kullanılan ölçü, “öldürücü doz 50” ölçüsüdür. Kısaca LD₅₀ (Lethal dose 50) olarak gösterilir. Bu ölçünün birimi vücudun kilogramı başına alınan gram madde miktarıdır ve bir hayvan popülasyonunun uygulamadan bir hafta sonra %50 sinin ölümüyle sonuçlanan dozajı gösterir.

Tehlikeli maddeler, LD₅₀ değerlerine (ağız yoluyla) göre şu şekilde zehirlilik sınıflarına ayrılır: LD₅₀ ≤ 25 mg/kg ağırlık ise, çok tehlikeli, LD₅₀ = 25-200 mg/kg ağırlık ise zehirli, LD₅₀ = 200-2000 mg/kg ağırlık ise az zehirli.

2.3 Tehlikeli Maddelerin Sınıflandırılması

- a) Karsinojenler**
- b) Kanser yapma ihtimali olan maddeler.**
- c) Mutojenler.**
- d) Teratojenler.**
- e) Tümör oluşumunu teşvik ediciler.**
- f) Korrozifler (aşındırıcı).**
- g) Göz yaşartıcılar (Lachrymators).**
- h) Kararlı olmayan (patlayıcı) bileşikler.**